

متن پرسش

سلام علیکم و رحمة الله: ان شاء الله طاعات و عبادات شما قبول درگاه حضرت باری تعالی باشد. درباره نظر صدرالمتهلین در مورد وحدت جسم و روح منابعی را می خواستم برای مطالعه مسئله، با توجه به سن بنده که ۱۸ ساله هستم معرفی کنید. همین طور منظور قرآن از عبارت «و لقد خلقناکم ثم صورناکم» چیست؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین که جناب صدرا در ابتدای جلد هشتم در تعریف نفس می فرماید: النفس جسم آلی ذی حیاة، حکایت از آن دارد که نفس را همان جسم می داند از آن جهت که با حیات متحد است و بحث بسیار ظریفی است.

در مورد سوال دوم خوب است که به این نکات توجه شود:

وقتی به آیات دیگر قرآن مراجعه می شود، روشن می شود که این آیه در آیات دیگر به روشنی تفسیر شده است. برخی از این آیات از این قرار است:

۱. قرآن کریم در سوره حجر می فرماید «وَ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ (۲۸) فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَ نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ» قسمت اول که می فرماید خداوند بشر را از گل خشکیده و بد بو آفرید ، مشابه عبارت خلقناکم در سوره اعراف است. قسمت دوم آیه نیز که می فرماید هنگامی که او را تسویه نمود ، مشابه صورناکم در آنجاست. قسمت سوم آیه نیز گویای آن است که بعد از اینکه حضرت آدم (ع) صورت گری شد، خدای متعال از روح خود در وی دمید «نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي» بعد از این مرحله است که لیاقت مسجود بودن فرشتگان را یافت.

۲. در همین سوره، در چند آیه قبل آمده است « وَ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ» این آیه به خلقت کلی انسان اشاره شده است اما همان طور که در آیات بعد می آید مراد از انسان ، حضرت آدم (ع) است . وجه این مجاز این است که بیان شود حضرت آدم (ع) به عنوان نماینده حقیقت انسانیت و خلیفه الله بودن مسجود ملائکه قرار گرفته است. این سجده از طرف فرشتگان همیشه و در هر عصری نسبت به ولی خدا وجود دارد.

